

MONOFAZNI PUNOUPRAVLJIVI TIRISTORSKI ISPRAVLJAČ

princip rada i karakteristični talasni oblici

1. omsko opterećenje

2. opterećenje strujni ponor (ugao upravljanja $0^\circ < \alpha < 90^\circ$)

3. opterećenje strujni ponor (ugao upravljanja $\alpha = 90^\circ$)

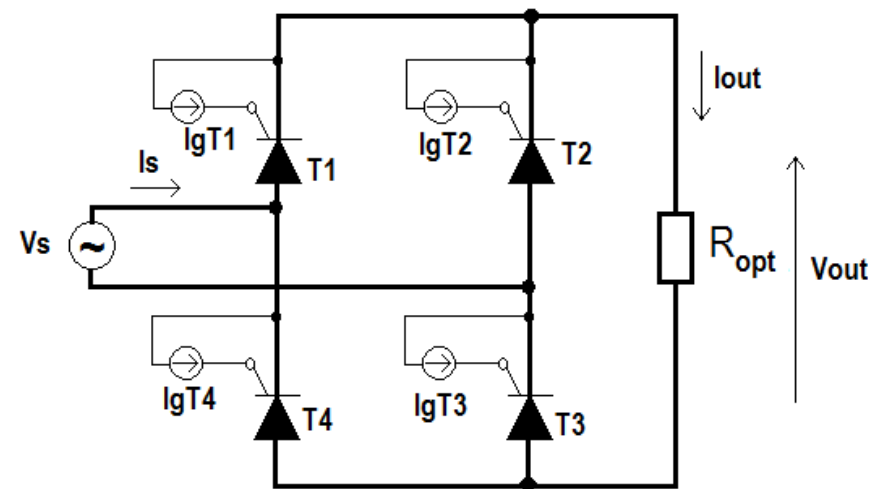
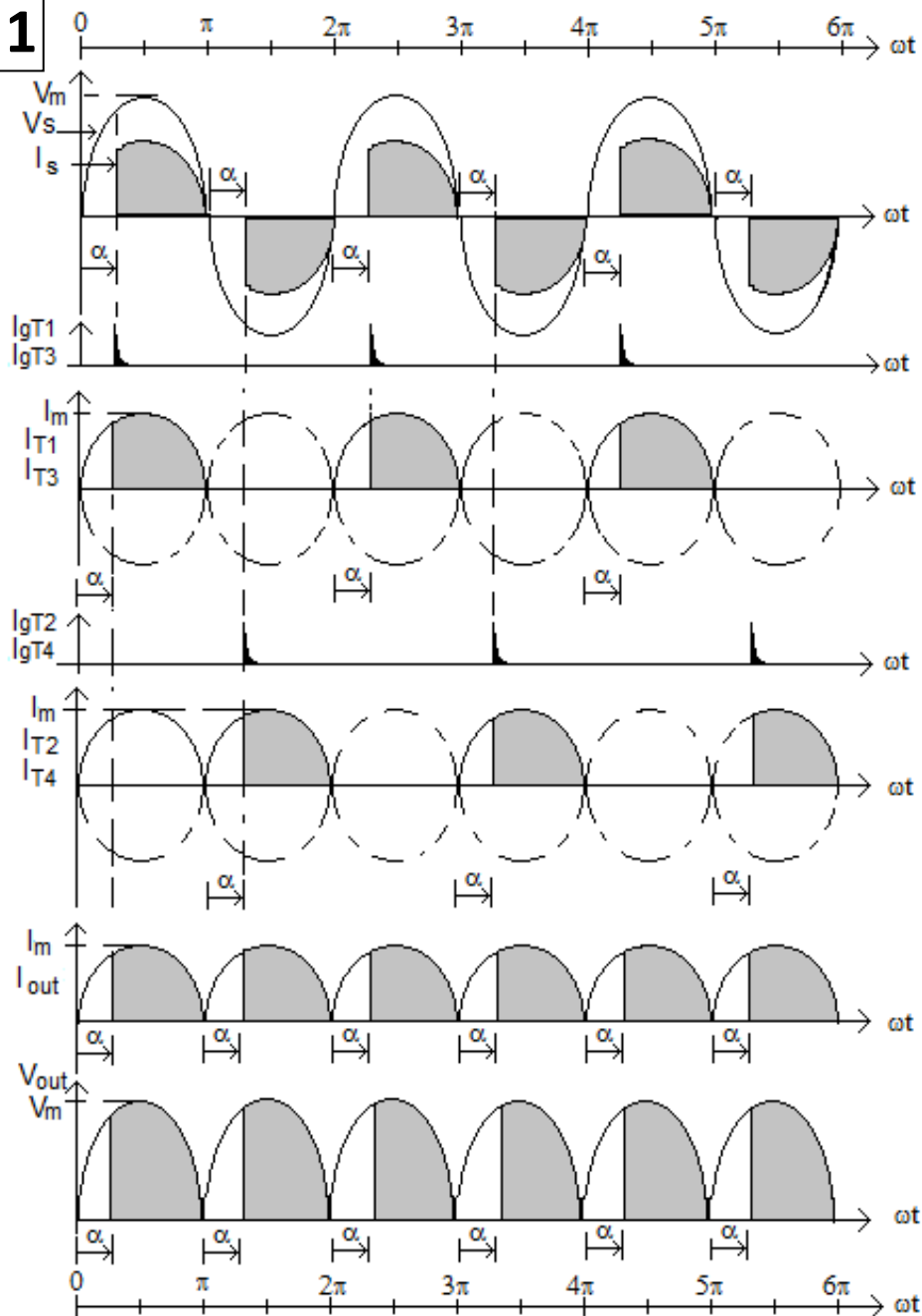
4. opterećenje strujni ponor (ugao upravljanja $90^\circ < \alpha < 180^\circ$)

Predmetni profesor:

Dr Željko Despotović,
dipl.el.inž

April 2020

1

Srednja vrednost izlaznog napona: $V_{out\_sr} = \frac{V_m}{\pi} \cdot (1 + \cos \alpha)$

Efektivna vrednost izlaznog napona: $V_{out\_eff} = \frac{V_m}{\sqrt{2}} \cdot \sqrt{1 - \frac{\alpha}{\pi} + \frac{\sin 2\alpha}{2\pi}}$

Srednja vrednost izlazne struje: $I_{out\_sr} = V_{out\_sr} / R_{opt} = \frac{V_m}{R_{opt} \cdot \pi} \cdot (1 + \cos \alpha)$

Efektivna vrednost izlazne struje: $I_{out\_eff} = V_{out\_eff} / R_{opt}$

Srednja vrednost struje tiristora: $I_{T\_sr} = \frac{I_m}{2\pi} \cdot (1 + \cos \alpha)$

Efektivna vrednost struje tiristora: $I_{T\_eff} = \frac{I_m}{2} \cdot \sqrt{1 - \frac{\alpha}{\pi} + \frac{\sin 2\alpha}{2\pi}}$

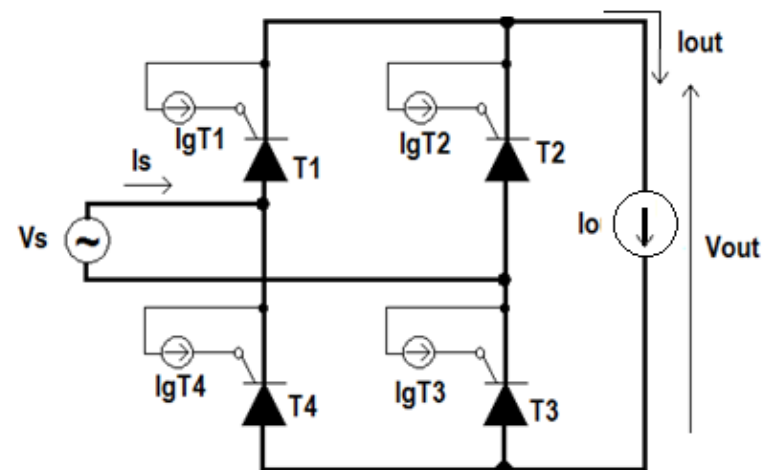
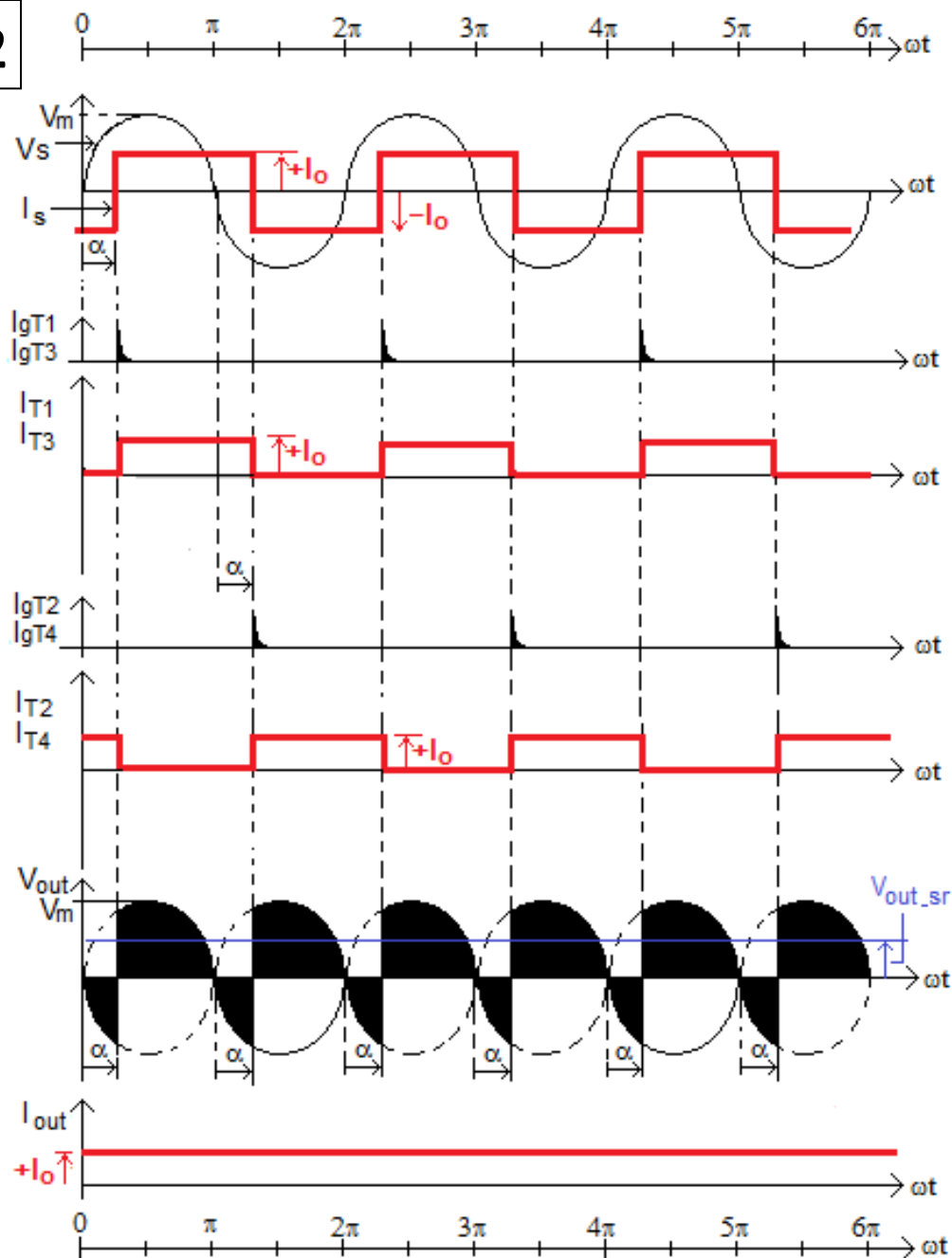
Srednja vrednost struje mreže: $I_{S\_sr} = 0$

Efektivna vrednost struje mreže: $I_{S\_eff} = \frac{I_m}{\sqrt{2}} \cdot \sqrt{1 - \frac{\alpha}{\pi} + \frac{\sin 2\alpha}{2\pi}}$

Vs- Efektivna vrednost mrežnog napona

Vm-Maksimalna vrednost mrežnog napona; $V_m = V_S \cdot \sqrt{2}$

2

$$0 < \alpha < \pi/2; \quad V_{out\_sr} > 0$$

Trenutna vrednost ulaznog napona: $v_s = V_m \cdot \sin \omega t = V_S \sqrt{2} \cdot \sin \omega t$

V_S - Efektivna vrednost mrežnog napona

V_m -Maksimalna vrednost mrežnog napona; $V_m = V_S \cdot \sqrt{2}$

Srednja vrednost izlaznog napona: $V_{out\_sr} = \frac{2V_m}{\pi} \cdot \cos \alpha$

Srednja vrednost izlazne struje: $I_{out\_sr} = I_o$

Izlazna naga: $P_{out} = V_{out\_sr} \cdot I_o$

Srednja vrednost struje tiristora: $I_{T\_sr} = \frac{I_o}{2}$

Efektivna vrednost struje tiristora: $I_{T\_eff} = \frac{I_o}{\sqrt{2}}$

Srednja vrednost struje mreže: $I_{S\_sr} = 0$

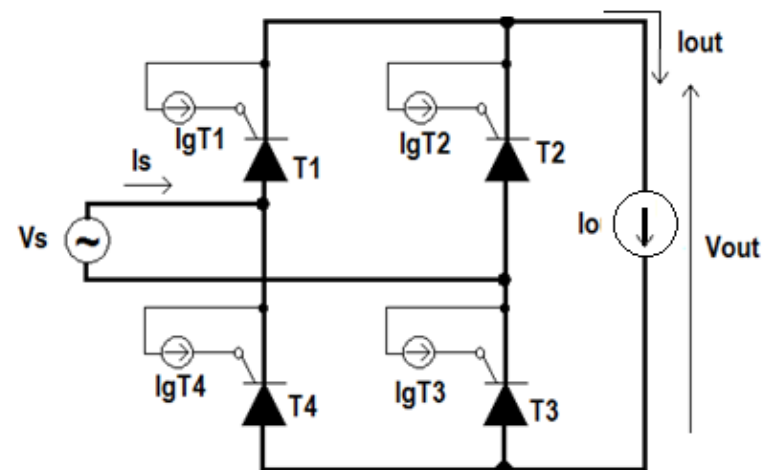
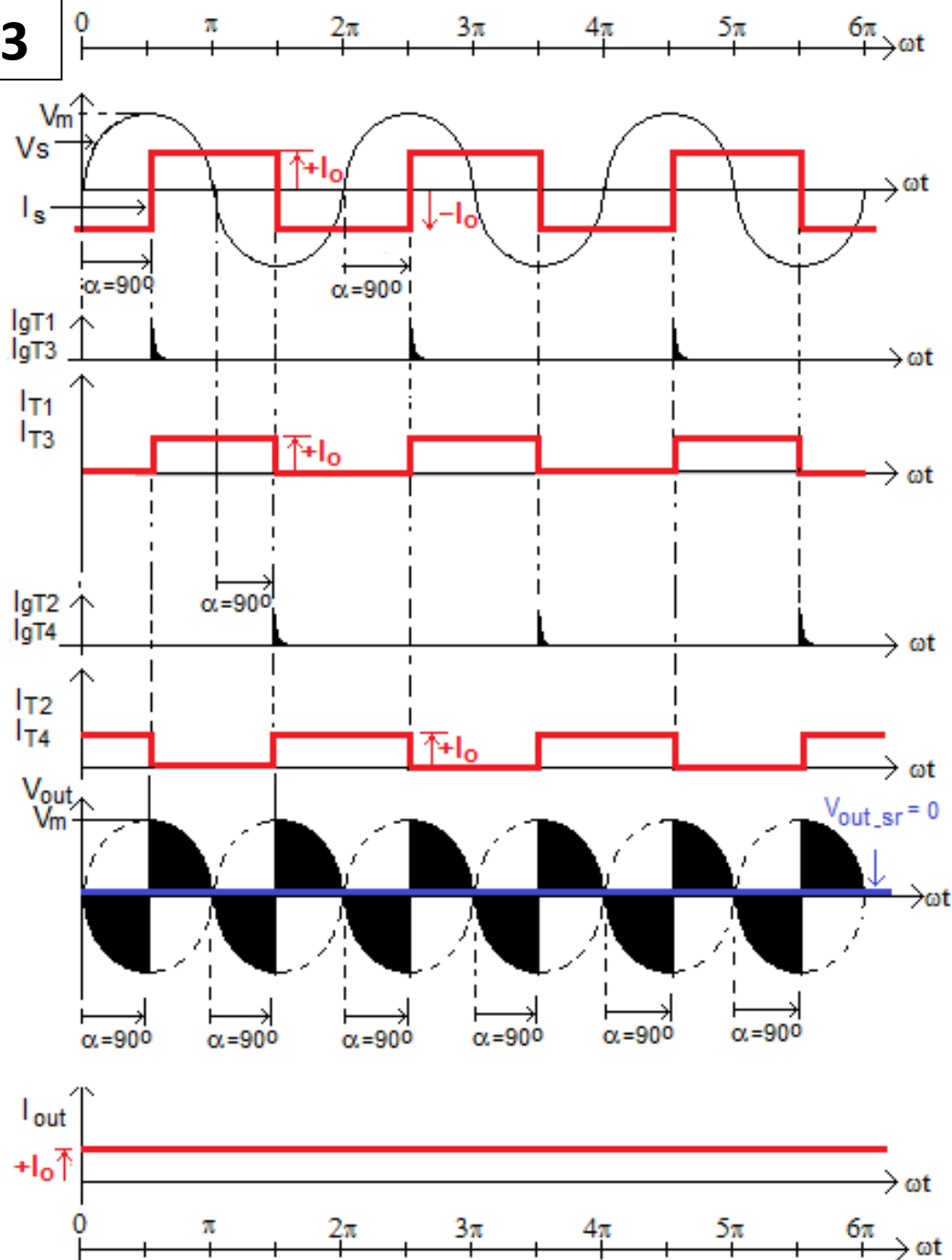
Efektivna vrednost struje mreže: $I_{S\_eff} = I_o$

Ulazna prividna snaga: $S_{in} = V_S I_{S\_eff} = V_S I_o$

Ulazni faktor snage prvog harmonika struje:

$$\cos \varphi = \cos \alpha$$

3

$$\alpha = \pi/2; \quad V_{out\_sr} = 0$$

Trenutna vrednost ulaznog napona: $v_s = V_m \cdot \sin \omega t = V_S \sqrt{2} \cdot \sin \omega t$

V_s - Efektivna vrednost mrežnog napona

V_m -Maksimalna vrednost mrežnog napona; $V_m = V_S \cdot \sqrt{2}$

Srednja vrednost izlaznog napona:

$$V_{out\_sr} = \frac{2V_m}{\pi} \cdot \cos \alpha = \frac{2V_m}{\pi} \cdot \cos 90^\circ = 0$$

Srednja vrednost izlazne struje: $I_{out\_sr} = I_o$

Izlazna naga: $P_{out} = V_{out\_sr} \cdot I_o = 0$

Srednja vrednost struje tiristora: $I_{T\_sr} = \frac{I_o}{2}$

Efektivna vrednost struje tiristora: $I_{T\_eff} = \frac{I_o}{\sqrt{2}}$

Srednja vrednost struje mreže: $I_{S\_sr} = 0$

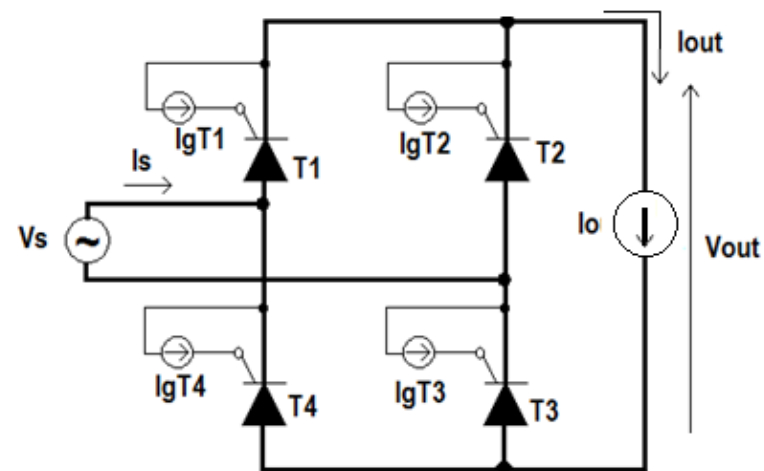
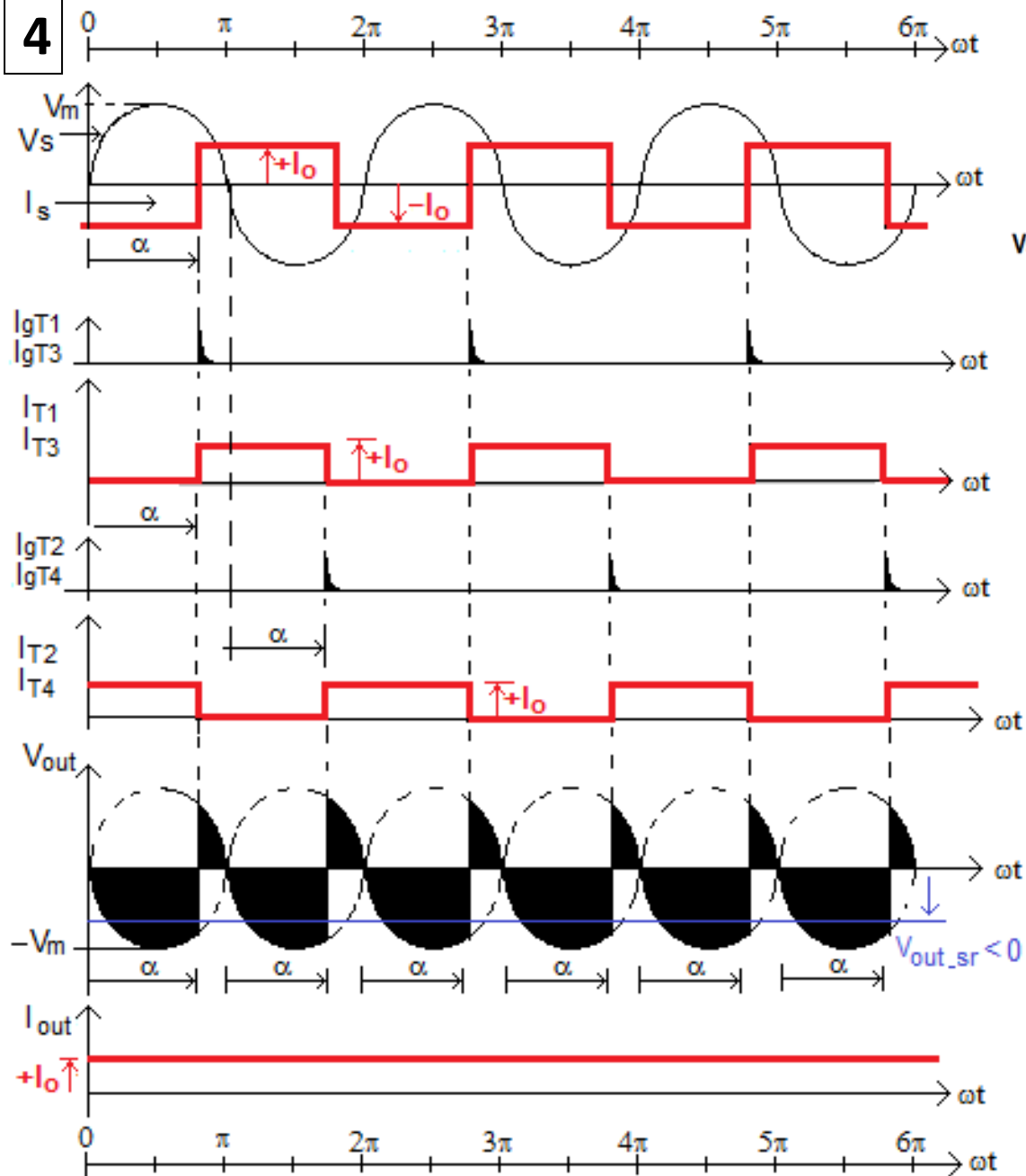
Efektivna vrednost struje mreže: $I_{S\_eff} = I_o$

Ulazna prividna snaga: $S_{in} = V_S I_{S\_eff} = V_S I_o$

Ulazni faktor snage prvog harmonika struje:

$$\cos \varphi = \cos \alpha = 0$$

4

$$\pi/2 < \alpha < \pi; \quad V_{out\_sr} < 0$$

Trenutna vrednost ulaznog napona:

$$v_s = V_m \cdot \sin \omega t = V_S \sqrt{2} \cdot \sin \omega t$$

V_S - Efektivna vrednost mrežnog napona

V_m -Maksimalna vrednost mrežnog napona; $V_m = V_S \cdot \sqrt{2}$

Srednja vrednost izlaznog napona: $V_{out\_sr} = \frac{2V_m}{\pi} \cdot \cos \alpha < 0$

Srednja vrednost izlazne struje: $I_{out\_sr} = I_o$

Izlazna naga: $P_{out} = V_{out\_sr} \cdot I_o < 0$

Srednja vrednost struje tiristora: $I_{T\_sr} = \frac{I_o}{2}$

Efektivna vrednost struje tiristora: $I_{T\_eff} = \frac{I_o}{\sqrt{2}}$

Srednja vrednost struje mreže: $I_{S\_sr} = 0$

Efektivna vrednost struje mreže: $I_{S\_eff} = I_o$

Ulazna prividna snaga: $S_{in} = V_S I_{S\_eff} = V_S I_o$

Ulazni faktor snage prvog harmonika struje:

$$\cos \varphi = \cos \alpha < 0$$